

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 350/2024-31

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby Leopoldov, zastúpeného doc. PhDr. JUDr. Marcelou Tittlovou, PhD., LL.M., advokátkou, Bernolákova 492/5, Modra, proti postupu Mestského súdu Bratislava I (predtým Okresný súd Bratislava I) v konaní vedenom pod sp. zn. 6T/8/2022 takto

r o z h o d o l :

- Postupom Mestského súdu Bratislava I (predtým Okresný súd Bratislava I) v konaní vedenom pod sp. zn. 6T/8/2022 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
- Mestskému súdu Bratislava I **p r i k a z u j e** v konaní sp. zn. 6T/8/2022 konať bez zbytočných prietahov.
- Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie **500 eur**, ktoré **j e** mu Mestský súd Bratislava I **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Mestský súd Bratislava I **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **856,75 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyni sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. februára 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy,

práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru postupom mestského súdu (predtým okresného súdu) v konaní vedenom pod sp. zn. 6T/8/2022 (ďalej len „napadnuté konanie“) „v znení rozhodnutia Krajského súdu Bratislava sp. zn. ITo/113/2022 zo dňa 16.11.2022“. Navrhuje prikázať mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov a nahradiť mu „nemajetkovú ujmu spôsobenú svojím nezákonným postupom“ 5 000 eur. Zároveň navrhuje priznať mu náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 350/2024-16 z 18. júna 2024 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v časti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6T/8/2022. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol.

3. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a zo spisu všeobecného súdu (sp. zn. 6T/8/2022) vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu v napadnutom konaní uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona, za čo mu bol podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere desiatich rokov, na ktorého výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia. Zároveň mu bol uložený trest prepadnutia vecí špecifikovanej v rozsudku, ktorej vlastníkom sa stal štát. Rovnako bol sťažovateľovi uložený ochranný dohľad v trvaní dvoch rokov.

4. O odvolaniach prokurátora a sťažovateľa podaných proti rozsudku okresného súdu Krajský súd v Bratislave rozhodol uznesením sp. zn. ITo/113/2022 zo 16. novembra 2022 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) tak, že ich podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

5. Sťažovateľ doručil 12. júla 2023 mestskému súdu sťažnosť na nečinnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku z dôvodu nevrátenia mu zaistených peňažných prostriedkov v sume 2223,10 eur, o ktorých vrátenie v tomto podaní zároveň požiadal.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti postupu mestského súdu v napadnutom konaní sťažovateľ podal túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) od právoplatnosti uznesenia krajského súdu uplynulo takmer 15 mesiacov, v priebehu ktorých mu neboli vrátené zaistené finančné prostriedky v sume 2223,10 eur, pričom neexistuje žiadny zákonný dôvod na také konanie;

b) uvedeným postupom, t. j. nečinnosťou mestského súdu je mu bránené užívať, resp. nakladať s jeho finančnými prostriedkami, a teda je porušené jeho právo na konanie bez zbytočných prieťahov, ale aj právo slobodne užívať svoj majetok;

- c) o sťažnosti na nečinnosť podanej mestskému súdu, ako následne aj priamo predsedovi súdu nebolo žiadnym spôsobom rozhodnuté;
- d) listom z 10. októbra 2023 mu vyšší súdny úradník adresoval žiadosť o oznámenie platobných údajov na účel poukázania mu predmetnej sumy (adresoval ju inému ústavu ako tomu, kde sa nachádza), avšak do podania ústavnej sťažnosti k uvedenému napriek oznámeniu platobných údajov nedošlo;
- e) popísaný postup mestského súdu je aj v rozpore s čl. 13 dohovoru, keďže vnútroštátna právna úprava mu neposkytuje takmer žiadny účinný prostriedok na to, ako sa domôcť svojich finančných prostriedkov.

III.

Vyjadrenie mestského súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie mestského súdu:

7. Na výzvu ústavného súdu sa k ústavnej sťažnosti vyjadril mestský súd v podaní doručenom 7. júna 2024. Z jeho vyjadrenia vyplýva, že doba jedenástich mesiacov, ktorá uplynula od právoplatného rozhodnutia vo veci samej po výzvu na oznámenie čísla účtu na účely vrátenia finančných prostriedkov, nastala z dôvodu nadmernej zaťaženia mestského súdu (notoricky známa personálna a materiálna poddimenzovanosť). Čo sa týka omylu vyššieho súdneho úradníka, ktorý nesprávne zistil miesto pobytu sťažovateľa, na ktoré mu mala byť zaslaná výzva na oznámenie čísla účtu, mestský súd priznáva isté pochybenie, no súčasne dopĺňa, že pracovný pomer tohto zamestnanca na mestskom súde ďalej netrvá. Konečné rozhodnutie ponecháva na uvážení ústavného súdu. V prípade, ak by ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľovo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov bolo porušené, navrhuje uvážiť dôvodnosť a primeranosť finančného zadostučinenia s ohľadom na to, že mestský súd sa vo veci snažil byť činný, aj keď nastal drobný omyl pri doručovaní výzvy na oznámenie čísla účtu.

8. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie sa mestský súd vyjadril k ústavnej sťažnosti v podaní doručenom ústavnému súdu 9. júla 2024, v ktorom zotrval na svojom pôvodnom stanovisku. Nad jeho rámec doplnil, že od posledného vyjadrenia v dotknutej veci nenastal žiadny posun, v nadväznosti na čo konštatoval prieťah v napadnutom konaní, čo sa týka vydania rozhodnutia o zaistených finančných prostriedkoch. Pozornosť upriamil na personálnu poddimenzovanosť mestského súdu.

III.2. Replika sťažovateľa:

9. Sťažovateľ vo svojej replike rovnako zotrval na už uplatnenej argumentácii, pričom doplnil, že ani do 16. júla 2024 (deň doručenia repliky ústavnému súdu) mu nebola suma zaistených peňažných prostriedkov, ktoré medzičasom stratili na hodnote, vrátená, t. j. nečinnosť mestského súdu trvá už dvadsať mesiacov, čo považuje za neprimeraný zásah do jeho práva vlastníť majetok a nakladať s ním. Argumentáciu mestského súdu o personálnej poddimenzovanosti nepovažoval za relevantnú.

10. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov a spisu predloženého ústavnému súdu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

11. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, základného práva vlastníť majetok a práva na účinný prostriedok nápravy postupom mestského súdu je založená na tvrdení, že k porušeniu týchto jeho práv došlo najmä nečinnosťou mestského súdu v otázke vrátenia zaistených finančných prostriedkov po právoplatnom rozhodnutí všeobecného súdu vo veci samej.

12. Ústavný súd vo svojej judikatúre pravidelne zdôrazňuje, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K tomu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu, prípadne k nemu môže dôjsť aj iným zákonom predvídaným spôsobom nastoľujúcim právnu istotu (IV. ÚS 469/2020). Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť v každom súdnom konaní (teda aj v trestnom konaní) taký procesný postup, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty strán (m. m. III. ÚS 233/2021). Táto povinnosť súdu je implicitne obsiahnutá aj v § 1 a § 2 ods. 7 Trestného poriadku.

13. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje v rámci okolností konkrétneho prípadu tri základné kritériá, ktorými sú (1) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu. V rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (IV. ÚS 187/07).

14. Pokiaľ ide právnu a faktickú zložitosť veci, predmetom prieskumu ústavného súdu bola plynulosť konania mestského súdu vo veci sp. zn. 6T/8/2022 v jeho časti týkajúcej sa rozhodovania o žiadosti o vrátenie zaistených finančných prostriedkov (po právoplatnom rozhodnutí krajského súdu vo veci samej), ktorá predstavuje štandardnú rozhodovaciu agendu všeobecných súdov. Hoci vo všeobecnosti platí, že doba trestného konania sa posudzuje prísnejšie než doba konania v občianskoprávných veciach, a to vzhľadom na dôsledky trestného konania, v okolnostiach dotknutej veci vzal ústavný súd do úvahy práve charakter preskúmvanej časti konania, ktorá sa týkala vrátenia peňažných prostriedkov po rozhodnutí vo veci samej (nie nečinnosti pri rozhodovaní o veci samej), čo zohľadnil pri určovaní výšky finančného zadost'učinenia.

15. Z obsahu predloženého súdneho spisu ústavný súd nezistil žiadne také správanie sťažovateľa, ktoré by prispelo k sťaženiu postupu mestského súdu v napadnutom konaní, a tým aj k celkovej dĺžke napadnutého konania. Práve naopak, sťažovateľ vyvinul aktivitu, v zmysle ktorej sa domáhal ďalšieho procesného postupu vo veci.

16. Ústavný súd sa napokon zaoberal samotným postupom mestského súdu. Zistil, že po právoplatnosti uznesenia krajského súdu sťažovateľ žiadal sťažnosťou doručenu mestskému

súdu 12. júla 2023, označenou ako „sťažnosť na nečinnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku“, aby mu boli finančné prostriedky v sume 2223,10 eur poukázané na jeho účet vedený v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Bratislava (ďalej len „ústav“). Na sťažovateľovu žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov mestský súd reagoval až v októbri 2023. Z prílohy priloženej k ústavnej sťažnosti (žiadosť o zaslanie čísla účtu v tvare IBAN z 10. októbra 2023) totiž vyplýva, že mestský súd sťažovateľa vyzval na poskytnutie čísla účtu v tvare IBAN na účel vyhovenia jeho žiadosti o vrátenie zaistených finančných prostriedkov, ktorá mu bola doručená 12. júla 2023 (zaslanie predmetnej výzvy potvrdil mestský súd aj vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti). Ústavný súd pri preverovaní stavu napadnutého konania zistil, že mestský súd prostredníctvom vyššieho súdneho úradníka predmetnú výzvu adresoval do ústavu, v ktorom sa v tom čase sťažovateľ už nenachádzal, čo mestský súd priznal ako pochybenie, ktoré vybavovanie predmetnej žiadosti sťažovateľa čiastočne predĺžilo. Z predmetného postupu je tak zrejmé, že po prvotnej nečinnosti (nekonanie) bol postup mestského súdu ďalej poznačený jeho nesústredenou činnosťou (výzva adresovaná nesprávnemu ústavu), ktorá nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa. Ako vyplýva z vyjadrenia samotného mestského súdu doručeného ústavnému súdu 9. júla 2024 (ako aj zo sťažovateľovho vyjadrenia zo 16. júla 2024), dosiaľ nedošlo k posunu v otázke sťažovateľovej žiadosti o vrátenie zaistených finančných prostriedkov (resp. k ich vráteniu). Sám pritom skonštatoval existenciu prierahu v dotknutej veci.

17. Berúc do úvahy okolnosti daného prípadu (predmet konania, správanie sťažovateľa), ústavný súd uzatvára, že v dôsledku kratších období nečinnosti a nesústredenej činnosti mestského súdu v napadnutom konaní (bod 16 tohto nálezu, pozn.) týkajúcom sa rozhodovania o žiadosti o vrátenie zaistených finančných prostriedkov (po právoplatnom rozhodnutí krajského súdu vo veci samej) došlo postupom mestského súdu v napadnutom konaní k spôsobeniu zbytočných prierahov, a teda k zásahu do základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (bod 1 výroku tohto nálezu). Snahu (hoci neefektívnu) mestského súdu o konanie vo veci ústavný súd zohľadnil pri určení výšky finančného zadost'účinenia.

18. Pokiaľ ide o tvrdenie mestského súdu týkajúce sa jeho personálnej poddimenzovanosti, ústavný súd rozumie predostretej argumentácii, ale ako je už notoricky známe z jeho judikatúry, systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti nemožno pripísať na ťarchu strán v súdnom konaní (m. m. I. ÚS 119/03, II. ÚS 179/2013, II. ÚS 264/2013, I. ÚS 20/2021).

19. Vo vzťahu k sťažovateľom uplatnenej námietke porušenia jeho základného práva zaručeného čl. 20 ods. 1 ústavy ústavný súd konštatuje, že nezistil takú intenzitu zbytočných prierahov v namietanom konaní, ktorá by mala za následok zásah až do samotnej podstaty označeného práva, a teda by mu umožnila urobiť záver o porušení označeného práva sťažovateľa. Vzhľadom na uvedené okolnosti tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa podľa § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde *a contrario* nevyhovelo (bod 5 výroku tohto nálezu).

20. Pokiaľ ide o namietané porušenie práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru napadnutým postupom mestského súdu, ústavný súd dáva do pozornosti, že podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu z čl. 13 dohovoru vyplýva pre fyzické osoby a právnické osoby procesné právo akcesorickej povahy mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom v prípade porušenia ostatných ľudských práv chránených dohovorom (m. m. I. ÚS 80/2024). V tejto súvislosti uvádza, že sťažovateľ mal toto právo vo svojej dispozícii a aj ho využil, keď proti

nečinnosti orgánov činných v trestnom konaní podal ústavnú sťažnosť, ktorej bolo v časti vyhovené. Sťažovateľ síce explicitne nenamietal právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, pričom, ako je zrejmé z judikatúry ústavného súdu, v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, IV. ÚS 173/2021). V nadväznosti na uvedené ústavný súd ani tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde *a contrario* nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

21. Ústavný súd na základe svojho zistenia, že napadnutým postupom mestského súdu došlo k porušeniu označeného práva sťažovateľa (bod 17 tohto nálezu, pozn.), prikázal podľa čl. 127 ods. 2 ústavy mestskému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu), keďže v dotknutej veci stále nedošlo (v zmysle vyjadrení sťažovateľa aj mestského súdu) k vyriešeniu otázky vrátenia zaistených peňažných prostriedkov.

22. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal priznať mu finančné zadosťučinenie 5 000 eur z dôvodov dlhotrvajúcej nečinnosti mestského súdu, ktorá spôsobila, že dosiaľ mu peňažné prostriedky neboli vrátené, nemohol ich užívať a došlo aj k ich znehodnoteniu (inflácia). Ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na okolnosti prípadu. Berúc do úvahy obdobie nečinnosti mestského súdu a všetky okolnosti daného prípadu, majúc na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, považoval priznanie 500 eur za primerané finančné zadosťučinenie podľa čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde (bod 3 výroku tohto nálezu). Vo zvyšnej časti, t. j. nad rámec priznaného finančného zadosťučinenia ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

23. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 856,75 eur (bod 4 výroku tohto nálezu).

24. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2024 je v sume 343,25 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a sadzba za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby predstavuje za rok 2024 sumu 13,73 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2024 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti), čo spolu s 20 % DPH, ktorej platiteľom je právna zástupkyňa sťažovateľa (§ 18 ods. 3 vyhlášky), predstavuje celkom 856,75 eur. Repliku sťažovateľa

ústavný súd nevyhodnotil vzhľadom na jej obsah ako podanie rozhodné pre rozhodnutie vo veci samej, a preto odmenu zaň nepriznal.

25. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júla 2024

Miloš Maďar
predseda senátu